

RAPORT MERYTORYCZNY ZARZĄDU FUNDACJI 2025

Warszawa, 25 czerwca 2026 r.

Fundacja Auschwitz-Birkenau została powołana w styczniu 2009 roku przez Prof. Władysława Bartoszewskiego jako odpowiedź na potrzebę natychmiastowego ratowania Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau. Jej misja realizowana jest poprzez pozyskiwanie i inwestowanie funduszy w ramach Kapitału Wieczystego.

Zyski z Kapitału Wieczystego przekazywane są głównie na finansowanie działań konserwatorskich dotyczących wszelkich pozostałości poobozowych i przedmiotów osobistych byłych więźniów. Fundacja prowadzi działania długoterminowe i we współpracy z szeroką koalicją państw-darczyńców, filantropów i firm wspierających jej działalność. Taki charakter aktywności zapewnia wieczystą ochronę autentyzmu Auschwitz-Birkenau.

Ponadto Fundacja zabezpiecza środki na inicjację i realizację działań edukacyjnych, artystycznych oraz badań naukowych wspierających misję Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Przygotowuje programy edukacji cyfrowej, które służą zachowaniu pamięci o ofiarach oraz ocalałych KL Auschwitz i umożliwiają młodym pokoleniom udział w tym procesie.

Niniejszy Raport Merytoryczny Zarządu Fundacji Auschwitz-Birkenau jest sprawozdaniem z działalności organizacji w 2025 roku. Zgodnie z §17 ust. 5 Statutu Fundacji Auschwitz-Birkenau z 31 maja 2011 roku, sprawozdanie za ubiegły rok kalendarzowy przedkładać jest Radzie Fundacji będącej organem stanowiącym, kontrolnym i opiniującym organizacji.

Zarząd Fundacji Auschwitz-Birkenau

SPIS TREŚCI:

1. INFORMACJE OGÓLNE	2
1.1 DANE PODSTAWOWE	2
1.2 ORGANY FUNDACJI	2
1.3 FINANSE FUNDACJI	4
2. DZIAŁANIA FUNDACJI	9
2.1 WSTĘP	9
2.2 KONSERWACJA MIEJSCA PAMIĘCI	10
2.2.1 Wprowadzenie	10
2.2.2 Sprawozdanie Muzeum z realizowanych w ramach GPK projektów finansowanych ze środków przekazanych przez Fundację Auschwitz-Birkenau w 2025 r.	13
2.3 EDUKACJA	21
3. ZASOBY FUNDACJI	23
3.1 WSTĘP	23
3.2 KAPITAŁ WIECZYSTY	25
3.3 DARCYŃCY	27
4. PLANY NA KOLEJNE LATA	29
5. ZAŁĄCZNIKI	32
Załącznik A – Członkowie Rady Fundacji, Zarządu oraz Komisji Finansowej	32
Załącznik B - Lista Reprezentantów państw Darczyńców, członków Komitetu Międzynarodowego	33
Załącznik C - wykaz Uchwał Rady oraz Uchwał Zarządu.....	35

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 DANE PODSTAWOWE

Zasady, formy i zakres działalności statutowej Fundacji zostały wyszczególnione w tekście jednolitym Statutu Fundacji Auschwitz-Birkenau, przyjętym Uchwałą Rady Fundacji Nr 3/2011 z dnia 31 maja 2011 roku. Dokument opublikowano na oficjalnej stronie internetowej Fundacji.

Fundacja używa logotypu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, zaadaptowanego na jej potrzeby (jak na stronie tytułowej Raportu). W domenie "auschwitz.org" Fundacja posiada subdomenę "fundacja.auschwitz.org", utrzymywaną i prowadzoną przez Muzeum. Fundacja posiada status Organizacji Pożytku Publicznego, co pozwala na przekazywanie na jej rzecz 1,5% podatku dochodowego osób fizycznych rozliczających się na terenie Polski.

tabela nr 1: dane podstawowe

NAZWA:	FUNDACJA AUSCHWITZ-BIRKENAU
KRS:	328383
REGON:	141817074
SIEDZIBA:	00-533 WARSZAWA, MOKOTOWSKA 65/3
E-MAIL:	fundacja@fab.org.pl
STRONA www:	www.fundacja.auschwitz.org

1.2 ORGANY FUNDACJI

Zgodnie ze Statutem, organami Fundacji są: Rada, Zarząd, Komisja Finansowa oraz Komitet Międzynarodowy. Pierwszy z wymienionych pełni rolę stanowiącą, kontrolną i opiniującą. Funkcję kontrolną i doradczą w odniesieniu do strategii inwestowania Kapitału Wieczystego oraz zarządzania majątkiem Fundacji pełni Komisja Finansowa. Natomiast Komitet Międzynarodowy, złożony z 39 członków reprezentujących państwa - Darczyńców, koncentruje się na roli opiniującej. Zarząd Fundacji kieruje jej działalnością i reprezentuje ją na zewnątrz.

Poniżej zamieszczono kalendarz prac Rady, Zarządu, Komisji Finansowej oraz Komitetu Międzynarodowego w 2025 r. (tabela nr 2). Listę członków poszczególnych organów Fundacji oraz treści podjętych uchwał zawarto w załącznikach A-C do niniejszego Raportu.

tabela nr 2: kalendarz prac organów Fundacji w roku 2025

2025	RADA FUNDACJI	ZARZĄD	KOMISJA FINANSOWA	KOMITET MIĘDZYNARODOWY
I	----	----	----	----
II	----	28 lutego	3 lutego	----
III	----	----	----	----
IV	----	----	----	----
V	----	29 maja	13 maja	----
VI	25 czerwca (XX posiedzenie)	----	----	----
VII	----	----	----	----
VIII	----	----	----	----
IX	----	3 września	10 września	----
X	----	----	----	9 października (XV posiedzenie)
XI	----	21 listopada	----	----
XII	----	----	4 grudnia	----

1.3 FINANSE FUNDACJI

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego oraz działalności inwestycyjnej Fundacji zawarte są w sprawozdaniu finansowym za rok 2025. Dokument ten sporządzany jest zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości, w walucie polskiej, a po zatwierdzeniu przez Radę Fundacji publikowany jest na stronie internetowej Fundacji.

W 2025 roku Fundacja osiągnęła zysk netto w wysokości 10,8 mln złotych. Wynik ten obejmuje zarówno przychody związane z działalnością statutową i inwestycyjną Fundacji, jak i zmiany wartości aktywów ujmowane zgodnie z zasadami rachunkowości. Po stronie przychodów znalazły się przede wszystkim darowizny na Kapitał Wieczysty, darowizny na projekty edukacyjne oraz dochody z inwestowania Kapitału Wieczystego. Po stronie kosztów ujęto wydatki związane z realizacją działalności statutowej Fundacji, w szczególności finansowanie Globalnego Planu Konserwacji Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, realizację projektów edukacyjnych, koszty administracyjne oraz koszty związane z zarządzaniem portfelem inwestycyjnym.

Rok 2025 był pierwszym pełnym rokiem obowiązywania nowych zasad rachunkowości dotyczących wyceny aktywów finansowych fundacji posiadających aktywa finansowe. Zgodnie z obowiązującymi przepisami niezrealizowane różnice kursowe nie wpływają już na wynik finansowy Fundacji, lecz są ujmowane bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny. Zmianę tę oceniamy pozytywnie, ponieważ ogranicza ona wpływ krótkoterminowych wahań kursów walut i rynkowych cen instrumentów giełdowych na prezentowany wynik finansowy. W poprzednich latach wynik księgowy Fundacji był istotnie uzależniony od zmian kursów walut, mimo że miały one charakter wyłącznie księgowy i wynikały z przeliczenia na złote polskie wartości aktywów utrzymywanych w walutach obcych. Nie odzwierciedlały one rzeczywistych zysków ani strat gotówkowych Fundacji. W 2025 roku rynek walutowy pozostawał względnie stabilny, a wpływ zmian kursowych na wycenę aktywów Fundacji był ograniczony.

Należy również pamiętać, że część pozycji wpływających na wynik księgowy nie przekłada się bezpośrednio na środki dostępne na realizację celów statutowych. Przykładowo darowizny przekazywane na Kapitał Wieczysty zwiększają wartość majątku Fundacji i zgodnie z zasadami funkcjonowania Kapitału Wieczystego nie mogą zostać przeznaczone na bieżące finansowanie działalności Muzeum ani Fundacji. W 2025 roku darowizny takie wyniosły 3,5 mln złotych. Z kolei wydatki ponoszone na rozwój projektów edukacyjnych, w szczególności platformy „Auschwitz. In front of your eyes”, nie są w rachunkowości traktowane jako koszt danego roku, lecz jako inwestycja w wartości niematerialne i prawne. W kolejnych latach ich wartość jest stopniowo ujmowana w kosztach poprzez amortyzację, mimo że rzeczywisty wydatek został poniesiony wcześniej.

Z tego względu, obok ustawowego sprawozdania finansowego, Fundacja prezentuje również wynik w ujęciu zarządczym, który lepiej pokazuje faktyczne źródła finansowania działalności statutowej oraz rzeczywiste wydatki ponoszone na realizację misji Fundacji.

W takim ujęciu przychody dostępne do finansowania działalności statutowej wyniosły w 2025 roku 28,4 mln złotych. Na kwotę tę złożyły się przede wszystkim dochody z inwestowania Kapitału Wieczystego w wysokości 21,4 mln złotych, darowizny przeznaczone na projekty edukacyjne i konserwatorskie w kwocie 6,9 mln złotych oraz 0,1 mln złotych środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego przeznaczonych na wdrażanie strategii edukacyjnej Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście.

Łączne wydatki statutowe Fundacji wyniosły 28,2 mln złotych. Największą pozycję stanowiło finansowanie prac konserwatorskich (GPK) realizowanych przez Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w ramach Globalnego Planu Konserwacji – 23,5 mln złotych. Na projekty edukacyjne, w tym wdrażanie strategii edukacyjnej, przeznaczono 1,7 mln złotych. Koszty administracyjne działalności Fundacji wyniosły 1,9 mln złotych, natomiast koszty zarządzania portfelem inwestycyjnym 1,0 mln złotych. Program stypendialny dla konserwatorek z Ukrainy kosztował 0,13 mln złotych.

W efekcie działalności prowadzonej w 2025 roku Fundacja osiągnęła dodatni wynik kasowy w wysokości 0,2 mln złotych. Oznacza to, że przychody przeznaczone na działalność statutową były nieznacznie wyższe od poniesionych wydatków. Nadwyżka ta zasilila rezerwę środków przeznaczonych na przyszłe działania statutowe, w szczególności finansowanie prac konserwatorskich, projektów edukacyjnych oraz pokrycie kosztów administracyjnych. Taki rezultat jest zgodny z zasadą działania Fundacji jako organizacji „not for profit”, której ewentualne nadwyżki finansowe przeznaczone są na realizację celów statutowych organizacji.

Wynik zarządczy różni się od wyniku księgowego również dlatego, że uwzględnia zdarzenia wpływające na wartość majątku Fundacji, lecz niebędące środkami dostępnymi do wydatkowania. W 2025 roku wartość majątku Fundacji zwiększyły darowizny na Kapitał Wieczysty w wysokości 3,5 mln złotych oraz dodatni wynik z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wynoszący 13,6 mln złotych. Łącznie pozycje te zwiększyły wartość majątku Fundacji o 20,1 mln złotych, wzmacniając długoterminowe bezpieczeństwo finansowe Kapitału Wieczystego.

Członkom Zarządu Fundacji wypłacono w 2025 roku wynagrodzenia w łącznej wysokości 488,1 tys. złotych. Członkowie Rady Fundacji, Komisji Finansowej oraz Komitetu Międzynarodowego pełnią swoje funkcje nieodpłatnie.

tabela nr 3: najważniejsze pozycje rachunku wyników w ujęciu kasowym za lata 2024-2025 w PLN

	2025 ROK	2024 ROK
A. WYNIK FUNDACJI (tworzący majątek fundacji, nie do wydatkowania)		
Darowizny na Kapitał Wieczysty	3 529 591,35	860 907,92
Zachowanie kasowej wartości Kapitału Wieczystego	-2 395 412,50	-2 756 884,33
Różnice kursowe niezrealizowane	0,00	-1 013 303,76
Różnice kursowe zrealizowane	5 367 535,48	-2 248 652,30
Niezrealizowany wynik wyceny instrumentów finansowych w portfelu	13 578 495,62	3 584 012,92
SUMA (A)	20 080 209,95	-1 573 919,55
B. PRZYCHÓD FUNDACJI (do wydatkowania na działalność statutową)		
Zyski netto z Kapitału Wieczystego	21 421 396,61	27 104 772,15
Darowizny na projekty edukacyjne	6 796 173,77	12 525 069,46
Darowizny celowe na projekty konserwatorskie	64 182,44	645 415,16
Darowizna na program stypendialny konserwatorek z Ukrainy	0,00	0,00
Fundusze Norweskie na wdrożenie strategii edukacyjnej	123 181,15	521 253,00
SUMA (B)	28 404 933,97	40 796 509,76
C. WYDATKI FUNDACJI (w ramach działalności statutowej)		
Finansowanie prac konserwatorskich w Miejscu Pamięci	23 470 092,65	21 767 488,87
Projekt stypendialny dla konserwatorek z Ukrainy	132 133,37	140 573,69
Finansowanie projektów edukacyjnych	1 305 281,43	892 102,33
Wdrożenie strategii edukacyjnej	370 349,27	521 253,00
Koszty zarządzania portfelem inwestycyjnym	1 022 468,55	1 126 711,11
Koszty administracyjne Fundacji (netto)	1 878 532,37	2 193 891,51
SUMA (C)	28 178 857,64	26 501 446,82
WYNIK KASOWY (B-C) (ujemny - pokryty z nadwyżki z lat ubiegłych) (dodatni - tworzy rezerwy na wydatki statutowe)		
	226 076,33	14 295 062,94

tabela nr 4: przychody z Kapitału Wieczystego i wydatki Fundacji w latach 2009-2025 w PLN

Rok	Przychody	Koszty administracyjne	Finansowanie prac GPK
2009	189,57	114 067,00	0,00
2010	27 504,49	466 423,49	0,00
2011	1 763 738,18	658 661,95	0,00
2012	4 665 548,72	930 544,90	1 699 000,00
2013	7 901 174,83	1 096 742,00	2 144 991,00
2014	9 025 735,76	1 273 101,38	2 092 548,50
2015	10 967 143,58	1 651 032,83	5 226 091,79
2016	13 116 134,90	1 346 013,46	5 946 351,58
2017	13 679 776,97	1 356 990,05	7 664 742,85
2018	14 167 748,50	1 258 557,34	5 211 736,90
2019	14 237 845,27	1 678 312,11	12 847 927,28
2020	14 239 736,34	1 475 474,85	11 775 871,16
2021	14 738 968,57	1 468 981,57	22 620 120,42
2022	20 004 699,57	1 734 973,09	22 202 462,66
2023	25 439 411,98	1 750 629,59	27 258 832,74
2024	29 861 656,48	2 193 891,51	21 767 488,87
2025	23 816 809,11	1 878 532,37	23 470 092,65
SUMA	217 653 822,82	22 332 929,49	171 928 258,40

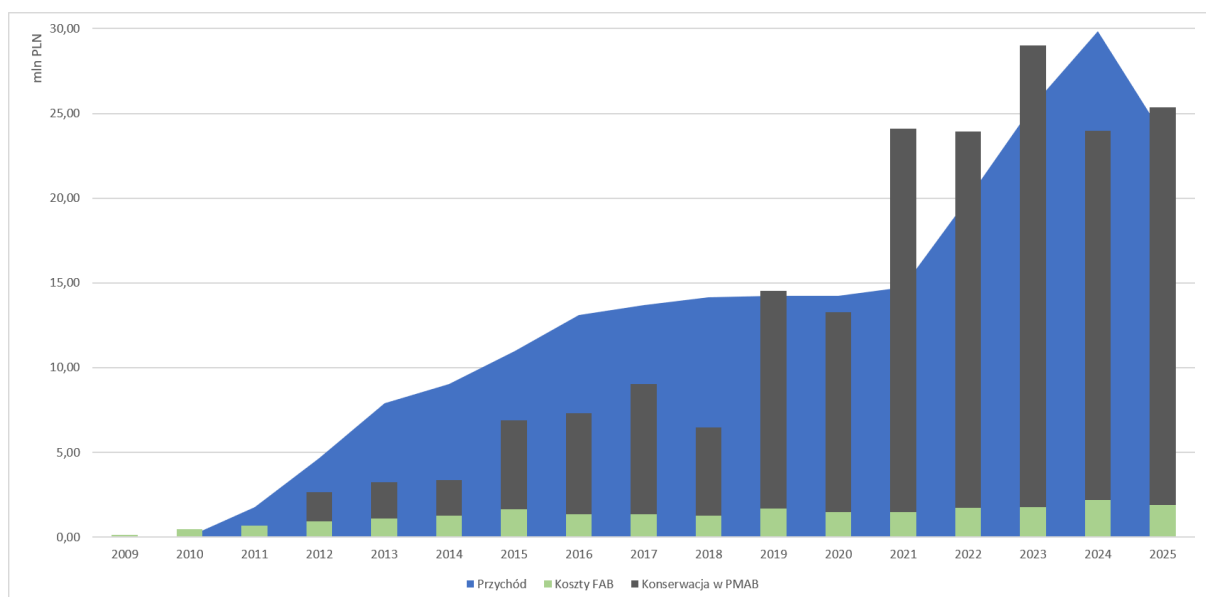

tabela nr 5: struktura kosztów administracyjnych Fundacji w latach 2024-2025 w PLN

RODZAJ KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH	2024	2025
Wynagrodzenie pracowników Fundacji <i>(wszystkie formy współpracy oraz należne składki ubezpieczeniowe, podatki, ubezpieczenia)</i>	1 406 492,64	1 317 641,27
Szkolenia pracowników	7 460,00	51 361,63
Utrzymanie biura <i>(najem powierzchni, wyposażenie, koszty bieżące, ubezpieczenie)</i>	377 503,00	180 048,41
Koszty spotkań organów Fundacji	46 552,54	51 161,41
Koszty pośrednie <i>(podróże służbowe, upamiętnianie darczyńców)</i>	323 156,27	258 956,99
Koszty obsługi bankowej	1 449,46	14,00
Publikacje materiałów informacyjnych	31 277,60	19 348,66
SUMA	2 193 891,51	1 878 532,37

2. DZIAŁANIA FUNDACJI

2.1 WSTĘP

W roku 2025 Fundacja Auschwitz-Birkenau kontynuowała finansowanie Globalnego Planu Konserwacji dzięki uzyskanym zyskom z Kapitału Wieczystego. Obok ochrony materialnych pozostałości po byłym obozie, działania organizacji koncentrowały się na realizacji projektów edukacyjnych, wystawienniczych oraz dokumentacyjnych. Ważnym wydarzeniem były obchody 80. rocznicy wyzwolenia KL Auschwitz, podczas których Fundacja wspierała Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, koordynując obecność partnerów, darczyńców oraz przedstawicieli firm współpracujących przy realizacji globalnej misji Miejsca Pamięci.

Fundacja utrzymała ze środków własnych program stypendialny dla konserwatorek z Ukrainy, które zostały zmuszone do opuszczenia swojego kraju przez trwającą agresję rosyjską; zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami wsparcie to będzie kontynuowane do czasu zakończenia działań wojennych. Istotnym zadaniem było także zaangażowanie środków własnych w wykup osobistej korespondencji oraz dokumentów więźniów niemieckich nazistowskich obozów i gett, które w październiku 2025 roku miały być sprzedane podczas kontrowersyjnej aukcji w Neuss w RFN. Po jej unieważnieniu, dzięki partnerskiej współpracy z władzami Nadrenii-Północnej Westfalii, Fundacja przejęła te archiwalia na zasadach powiernictwa. Będą one przekazane ponad 20 właściwym miejscom pamięci w Europie, co zapewni ich odpowiednią opiekę konserwatorską oraz dostępność dla rodzin ofiar i ocalałych oraz badaczy.

W obszarze działalności wystawienniczej Fundacja wspierała Muzeum w działaniach fundraisingowych na rzecz stworzenia stałej wystawy sztuki więźniów Auschwitz w budynku dawnej kuchni na terenie Auschwitz I. Szacowany koszt tego wieloletniego przedsięwzięcia wynosi około 24 mln dolarów amerykańskich, z czego Fundacja zabezpieczyła w 2025 roku od zewnętrznych darczyńców kwotę prawie 13 mln dolarów amerykańskich. Podjęto także współpracę z agencją kreatywną Freuds Communications w zakresie przygotowania koncepcji prezentacji sztuki obozowej na świecie oraz wsparcia działań promocyjno-fundraisingowych. Zakończono również – realizowany w partnerstwie z Międzynarodowym Marszem Żywych oraz darczyńcami prywatnymi z Izraela i Niemiec – projekt konserwacji 7 tys. bucików dziecięcych. Ponadto Fundacja sfinansowała jako inwestor ekspozycję prac Yishaia Jusidmana „Pruski Błękit” na terenie dawnego obozu, zrealizowaną dzięki wsparciu rodzinnej fundacji Jusidmanów.

W ramach współpracy Fundacji z firmą Google, Muzeum rozpoczęło prace nad digitalizacją kolekcji sztuki obozowej. W pierwszym etapie, przy użyciu sprzętu partnera, wykonane zostaną wysokiej jakości kopie cyfrowe około 700 z ponad 4000 prac więźniarskich zebranych przez Muzeum. Kontynuowano też organizację cyklu spotkań „Impuls” poświęconych ważnym tematom społecznym. Ważną współpracę nawiązano z agencją BrinkertLück Creatives z RFN – jej celem jest stworzenie nowej strony internetowej Fundacji.

W roku 2025 sfinalizowano kluczowe projekty edukacyjne. Zakończyły się prace nad wdrażaniem strategii edukacyjnej, realizowane we współpracy z MCEAH, Uniwersytetem

SWPS oraz partnerem norweskim, co pozwoliło zdiagnozować potrzeby związane z wyzwaniami edukacji cyfrowej. Sfinalizowano projekt "WeRemember Journeys" (prowadzony z Muzeum, WJC i Fundacją Laudera), w ramach którego na terenie MCEAH zorganizowano wystawę prac artystycznych młodzieży szkolnej; ważnym elementem projektu było zdalne zwiedzanie terenu byłego obozu przez szkoły współpracujące, które było możliwe dzięki platformie "Auschwitz. In front of your eyes". Ponadto podczas festiwalu w Cannes zaprezentowano projekt "Picture from Auschwitz", realizowany we współpracy merytorycznej z Biurem Prasowym i badaczami Muzeum, odpowiadającymi za zgodność scenariuszy filmowych z faktami historycznymi. Projekt był realizowany przez lokalnych specjalistów technologicznych.

Rozwijano zasięg platformy zdalnego zwiedzania "Auschwitz. In front of your eyes". W październiku 2025 roku Fundacja zaprezentowała to narzędzie ministrom edukacji 16 krajów związkowych RFN, co zapoczątkowało jego systemowe wdrażanie w tamtejszych szkołach oraz plany dotyczące wzmocnienia roli nauczycieli korzystających z tego formatu. Rozmowy nad zacieśnieniem współpracy w obszarze edukacji zdalnej podjęły z Fundacją również inne państwa, w tym Irlandia oraz Monako – dla wielu grup młodzieży format interaktywny pozostaje jedyną możliwością konfrontacji z terenem i historią byłego obozu. W celu wsparcia rozwoju zawodowego przewodników Muzeum, Fundacja finansowała szkolenia m.in. z zakresu wystąpień publicznych oraz pracy z traumą.

W wyniku rozmów z państwami-spadkobiercami byłej Jugosławii do grona darczyńców Fundacji dołączyły kolejne kraje: umowy dwustronne podpisały Chorwacja, Macedonia, Serbia i Słowenia. Ponadto swój wkład do Kapitału Wieczystego zwiększyły: Cypr, Hiszpania, Irlandia i Portugalia.

2.2 KONSERWACJA MIEJSCA PAMIĘCI

2.2.1 Wprowadzenie

Do misji Fundacji należy finansowe wspieranie Muzeum we wszelkich pracach konserwatorskich służących zachowaniu autentyczności wszystkich pozostałości po KL Auschwitz. Łączny koszt tych prac i działań realizowanych w 2025 r. w odniesieniu do prowadzonych projektów konserwatorskich pokazuje poniższa tabela (nr 6).

tabela nr 6: koszty prac konserwatorskich w 2025 roku

Koszty prac konserwatorskich w 2025 roku	
Zysk 2025 roku przeznaczony na konserwację	21 938 276,74 PLN
Kwota przekazana	23 470 092,65 PLN
Koszty realizacji celów statutowych	23 828 861,92 PLN
Kwota zwrotu <i>(odsetki od środków przekazanych Muzeum + zwroty za projekty zamknięte i rozliczone w 2025 r.)</i>	106 659,26 PLN

Do 15 lutego każdego roku Muzeum przekazuje Fundacji dane finansowe i merytoryczne za poprzedni rok w postaci Raportu Roczego. Fundacja i Muzeum corocznie opracowują odrębne raporty dotyczące wydatków pokrywanych z dochodów z części Kapitału Wieczystego pochodzącej ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2025 roku wartość tych środków wyniosła 1,85 mln złotych.

Wysiłek konserwatorski ujęty w Globalnym Planie Konserwacji rozpisany jest na 25 lat i dotyczy wszystkich pozostałości po dawnym KL Auschwitz. Jednocześnie sporządzane są plany krótkoterminowe – czteroletnie, aktualizowane przed końcem każdego roku kalendarzowego.

Poniżej znajduje się wykaz projektów realizowanych w 2025 roku – zarówno rozpoczętych w latach ubiegłych i kontynuowanych, jak i rozpoczętych w tymże roku (tabela nr 7). W dalszej części tekstu przedstawiono opis prac prowadzonych w ramach wskazanych projektów.

tabela nr 7: wykaz projektów konserwatorskich realizowanych w 2025 roku

PROJEKTY KONSERWATORSKIE: KL AUSCHWITZ I, KL AUSCHWITZ II-BIRKENAU, 2025 r.	
Przedmiot projektu	Okres realizacji
Konserwacja murowanych baraków mieszkalnych, Birkenau: B-115 i B-122	12.2023 - 06.2027
Konserwacja baraków murowanych, Birkenau: B-137 i B-144	11.2023 - 10.2026
Konserwacja baraków murowanych, Birkenau: B-112 (łaźnia)	04.2022 - 08.2025
Zachowanie i konserwacja odcinka BI Etap VIII i Etap IX	12.2023 - 12.2025
Konserwacja muzealiów i archiwaliów – weryfikacja materiałowo-techniczna przedmiotów metalowych ze zbiorów pochodzących z dawnych magazynów na odcinku tzw. Kanady Etap IV i Etap V	03.2024 - 02.2026
Konserwacja butów dziecięcych ofiar KL Auschwitz	04.2023 - 04.2025
Regulacja stosunków wodnych – Birkenau Etap V	10.2024 - 12.2028
Zaplecze GPK adaptacja Ziemniaczarki I	05.2020 - 09.2026
Elektroniczny system zabezpieczeń, Birkenau; odcinek BI	05.2021 - 12.2025
Konserwacja muzealiów i archiwaliów. Konserwacja walizek, butów, sabotów, obiektów tekstylnych, zabytków archeologicznych, listów obozowych oraz ksiąg z zespołu Materiały Ruchy Oporu. Digitalizacja dokumentów zespołu Zentralbauleitung. Etap VIII i Etap IX	01.2025 - 12.2026
Konserwacja bloków na terenie dawnego Auschwitz I - konserwacja malarskich nawarstwień ściennych. Etap III i Etap IV	01.2025 - 12.2026
Konserwacja i zabezpieczenie ruin komór gazowych i krematoriów dawnego Auschwitz II-Birkenau - etap IV	01.2025 - 09.2026

2.2.2 Sprawozdanie Muzeum z realizowanych w ramach GPK projektów finansowanych ze środków przekazanych w 2025 roku przez Fundację Auschwitz-Birkenau.

KONSERWACJA MUZEALIÓW I ARCHIWALIÓW PMA-B. KONSERWACJA WALIZEK, BUTÓW, SABOTÓW, OBIEKTÓW TEKSTYLNICH, ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH, LISTÓW OBOZOWYCH ORAZ KSIĄG Z ZESPOŁU MATERIAŁY RUCHU OPORU. DIGITALIZACJA DOKUMENTÓW ZESPOŁU ZENTRALBAULEITUNG. ETAP VIII.

Projekt zrealizowano w okresie styczeń - wrzesień 2025 r. W tym czasie, zgodnie z założeniami, konserwacji poddano archiwalia - 140 listów obozowych oraz księgi z zespołu Materiały Ruchu Oporu, 3 szt (304 karty) oraz muzealia - 18 waliz, 960 butów, 7 tekstyliów, 50 sabotów, a także zabytki archeologiczne - 300 obiektów. Wykonano także digitalizację 3304 archiwaliów. Przedmioty te należały do osób deportowanych do KL Auschwitz. Wszystkie zostały odnalezione na terenie obozu po jego wyzwoleniu.

Fot.1. Pobieranie próbek do badań mikrobiologicznych (fot. S. Mrozek)

KONSERWACJA MUZEALIÓW I ARCHIWALIÓW PMA-B. KONSERWACJA: WALIZEK, BUTÓW, OBIEKTÓW TEKSTYLNICH, ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH, OBRAZÓW OLEJNYCH ORAZ LISTÓW OBOZOWYCH. DIGITALIZACJA AKT WYDZIAŁU ZATRUDNIENIA ORAZ PODOBOZÓW JAWISCHOWITZ I GÜNTHERGRUBE. ETAP IX.

W październiku 2025 r. rozpoczęto IX etap projektu, w którym zaplanowano przeprowadzenie konserwacji listów obozowych, obrazów olejnych, zabytków archeologicznych, walizek, tekstyliów i butów osób dorosłych. Planuje się również zdigitalizowanie wszystkich

konserwowanych archiwaliów oraz akt Wydziału Zatrudnienia oraz podobozów Jawischowitz i Günthergrube.

W 2025 r zakonserwowano 3 walizy, 210 butów, 2 obrazy olejne, 65 obiektów archeologicznych oraz 172 listy obozowe. Zdigitalizowano natomiast 600 dokumentów oraz 100 listów obozowych.

Fot.2. Badanie FTIR (fot. S. Mrozek)

KONSERWACJA BLOKÓW NA TERENIE DAWNEGO AUSCHWITZ I – KONSERWACJA MALARSKICH NAWARSTWIEN ŚCIENNYCH. ETAP III.

Projekt realizowano od stycznia do września 2025 r. W jego trakcie wykonano interwencyjne zabezpieczenie warstw malarskich w blokach A-3, A-11, A-12, A-13, A-21, A-32, A-49. W piwnicy bloku o nr inw. A-11 przeprowadzono kontrolę stanu zachowania cel oraz wykonano ich dokumentację fotograficzną.

Przeprowadzono kontrolę stanu zachowania malowideł ściennych znajdujących się w kilku blokach.

Fot.3. Podklejanie warstw malarskich (fot. S. Mrozek)

KONSERWACJA BLOKÓW NA TERENIE DAWNEGO AUSCHWITZ I – KONSERWACJA MALARSKICH NAWARSTWIEŃ ŚCIENNYCH. ETAP IV.

W październiku 2025 roku rozpoczęto IV etap projektu. W 2025 roku wykonano następujące zadania:

- sporządzono sprawozdanie z kontroli stanu zachowania malowideł ściennych,
- rozpoczęto opracowywanie programu prac konserwatorskich dla nawarstwień ściennych w budynkach zlokalizowanych na terenie byłego KL Auschwitz I,
- zakończono prace interwencyjne na poddaszu w bloku o nr inwentarzowym A-12,
- prowadzono prace dotyczące identyfikacji pigmentów w malarstwie ściennym.

Fot.4. Zabezpieczenie tynku (fot. J. Krasowska)

KONSERWACJA MUZEALIÓW I ARCHIWALIÓW PMA-B - KONSERWACJA BUTÓW DZIECIĘCYCH OFIAR KL AUSCHWITZ.

Projekt realizowany był od kwietnia 2023 r. do kwietnia 2025 r. W projekcie realizowano działania obejmujące inwentaryzację, badania, konserwację oraz wykonanie dokumentacji fotograficznej butów dziecięcych. W 2025 roku poddano konserwacji 1 337 szt. butów dziecięcych. W ramach całego projektu zakonserwowano 8 004 sztuk butów dziecięcych.

Fot.5. Zabezpieczenie elementów metalowych (fot. S. Mrozek)

ZABEZPIECZENIE RUIN KOMÓR GAZOWYCH I KREMATORIÓW DAWNEGO AUSCHWITZ II – BIRKENAU etap IV

W styczniu 2025 r. rozpoczęto realizację IV etapu projektu. W pierwszej połowie 2025 roku rozpoczęły się prace związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej pomieszczenia rozbieralni krematorium II (nr inw. B-38). Zrealizowana została również część terenowa nieinwazyjnych badań geofizycznych na potrzeby zabezpieczenia i wzmocnienia ścian historycznej rozbieralni komory gazowej i krematorium II (obiekt o nr inw. B-38) oraz prace terenowe w ramach badań archeologicznych poprzedzających prace projektowe. Trwały prace nad programem prac konserwatorskich dla murów oraz obszaru wejścia dawnego pomieszczenia rozbieralni.

W II połowie roku rozpoczęto prace konserwatorskie dla obszaru komory gazowej krematorium II (nr inw. B-38) w tym m.in. konserwacja elementów żelbetowych oraz metalu. Opracowana została także opinia konstrukcyjna zabezpieczenia wybranych elementów ruin hali pieców.

Fot.6. Komora gazowa. Krematorium II (fot. J. Mac)

ZACHOWANIE I KONSERWACJA ODCINKA BI WRAZ ZE WSZYSTKIMI OBIEKTAMI Z NIM ZWIĄZANYMI - KONSERWACJA BARAKU MUROWANEGO O NR INW. B-112.

Projekt realizowany był od II kwartału 2022 r. do końca sierpnia 2025 r. W 2025 r. kontynuowano kompleksowe prace konserwatorskie i roboty budowlane. Zdemontowano halę namiotową, kontynuowano prace przy fundamentach i drenażu, wykonano naprawy wewnętrznej stolarki drzwiowej oraz montaż stolarki zewnętrznej. Kontynuowano konserwację nawarstwień malarskich oraz prace konserwatorskie przy posadzkach oraz elementach metalowych. Wykonano montaż instalacji elektrycznej. Pracom towarzyszyły badania archeologiczne i niezbędne nadzory. Wykonywana była dokumentacja, w tym m.in. filmowa i fotograficzna wybranych zakresów. Barak udostępniony został zwiedzającym.

Fot. 7. Demontaż hali nad B-112 (fot. R. Pacek)

REGULACJA STOSUNKÓW WODNYCH DAWNEGO KL AUSCHWITZ II-BIRKENAU - ETAP V.

Projekt realizowany od października 2024 r. W 2025 r. kontynuowane były prace związane z bieżącym prowadzeniem odczytów z elektronicznych rejestratorów poziomu wód gruntowych oraz pomiarów poziomu wód gruntowych i powierzchniowych na terenie byłego obozu Auschwitz II-Birkenau.

Prowadzono niezbędne działania związane z dokumentacją i planowaniem kolejnych prac, bieżący monitoring poziomu wody w barakach murowanych będących po lub w trakcie konserwacji oraz rowów na terenie Auschwitz II-Birkenau. Przeprowadzono przeglądy gwarancyjne wykonanych wcześniej prac.

Fot. 8. Stacja monitoringu poziomu wód powierzchniowych (fot. A. Jeszke-Tymkowska)

ZACHOWANIE I KONSERWACJA ODCINKA BI WRAZ ZE WSZYSTKIMI OBIEKTAMI Z NIM ZWIĄZANYMI - ETAP VIII i IX.

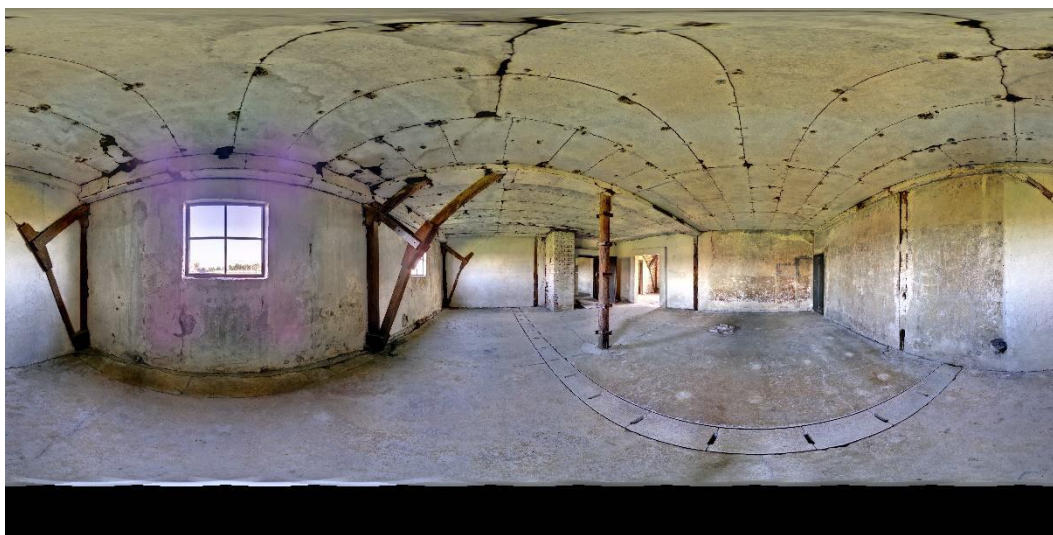
Projekt w ramach etapu VIII realizowany jest od grudnia 2023 r. W 2025 r. przygotowana została budowlana dokumentacja projektowa oraz programy prac konserwatorskich dla baraków B-136 i B-143.

Kontynuowano prace nad wdrożeniem BIM opracowując modele dla kolejnych baraków murowanych odcinka BI – B-138, B-139, B-112, B-115, B-122. Trwały prace nad rozwojem systemu BIM dla stosowania w cyklu użytkowania obiektów. Kontynuowano wdrażanie technologii GIS przez dodanie do Geoportalu Muzeum kolejnych elementów. Kontynuowano prace nad wdrożeniem synergii obu środowisk.

Zrealizowano skanowanie laserowe powykonawcze baraku łaźni B-112. Na bieżąco, w miarę potrzeb realizowano skanowanie laserowe baraków murowanych, w których trwały roboty budowlane i prace konserwatorskie, tj. w B-115, B-122, B-137 i B-144.

Wykonywane były także niezbędne działania interwencyjne, budowlane i konserwatorskie, w barakach murowanych i na terenie odcinka BI.

W listopadzie 2025 r. rozpoczęto realizację kolejnego IX etapu projektu, w ramach którego rozpoczęły się prace związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej dla kolejnych baraków mieszkalnych: B-113 oraz B-114.

Fot. 9. Skaniny laserowe powykonawcze w B-113. Panorama. (fot. A. Żmuda).

ZACHOWANIE I KONSERWACJA ODCINKA BI WRAZ ZE WSZYSTKIMI OBIEKTAMI Z NIM ZWIĄZANYMI - KONSERWACJA BARAKÓW MUROWANYCH O NR INW. B-115, B-122.

W roku 2025 kontynuowano rozpoczętą w 2024 r. realizację kompleksowych prac konserwatorskich oraz robót budowlanych. Zakres prowadzonych działań obejmował w szczególności wykonanie zabezpieczeń konstrukcyjnych obiektów, prace wzmacniające konstrukcję więźby dachowej, stabilizację i wzmocnienie fundamentów, a także rektyfikację

oraz stabilizację ścian. Równolegle realizowano prace konserwatorskie mające na celu wzmocnienie oryginalnych tynków, stabilizację nawarstwień malarskich, konsolidację wątku ceglanego, inwentaryzację, demontaż oraz konserwację desek z prycz oraz szeroko zakrojone prace przy oryginalnych warstwach posadzek w boksach.

Pracom towarzyszyły badania archeologiczne i niezbędne nadzory. Wykonywana była dokumentacja, w tym m.in. filmowa i fotograficzna, fotogrametryczna i skaning laserowy wybranych zakresów.

Fot. 10. B-115 – prostowanie ściany wschodniej. (fot. R. Pacek).

ZACHOWANIE I KONSERWACJA ODCINKA BI WRAZ ZE WSZYSTKIMI OBIEKTAMI Z NIM ZWIĄZANYMI - KONSERWACJA BARAKÓW MUROWANYCH O NR INW. B-137, B-144.

Projekt realizowany jest od listopada 2023 r. W 2025 r. kontynuowano prace konserwatorskie i roboty budowlane. Nad obiektami B-144 i B-146 (umywalnia oraz relikty pralni) posadowiona została hala namiotowa. Zakres prowadzonych działań obejmował prace nad więźbą i pokryciem dachowym, stabilizacją ścian i sufitu z supremy, podbijaniem fundamentów. Prowadzono niezbędne zabiegi techniczne przy ruinach ścian reliktu łaźni - B-146.

W baraku B-137 kontynuowano prace związane z wzmocnieniem i zabezpieczeniem fundamentów, konserwacją drewnianej więźby dachowej, konserwacją posadzek ceglanych w boksach, konserwacją nawarstwień ściennych i wątku ceglanego oraz wykonaniem drenażu wokół baraku.

Pracom towarzyszyły badania archeologiczne i niezbędne nadzory. Wykonywana była dokumentacja, w tym m.in. filmowa i fotograficzna, fotogrametryczna i skaning laserowy wybranych zakresów.

Fot. 11. B-137 – konserwacja nawarstwień ściennych. (fot. K. Będkowski).

KONSERWACJA MUZEALIÓW I ARCHIWALIÓW PMA-B. Weryfikacja materiałowo-techniczna przedmiotów metalowych ze zbiorów PMA-B pochodzących z dawnych magazynów na odcinku tzw. Kanady - Etap IV.

Etap IV projektu realizowano od marca 2024 r. do stycznia 2025 r., natomiast etap V - od lutego 2025 r. do lutego 2026 r. W tym czasie wykonano pogładową dokumentację fotograficzną i opisową; w pierwszym etapie zinwentaryzowano oraz zabezpieczono opakowaniami antykorozyjnymi 4 500 obiektów historycznych, takich jak łyżki, łyżeczki, noże, widelce, otwieracze, szczyrówki, nożyczki. Zakupiono sprzęt i materiały niezbędne do wykonania powyższych prac. Drugi etap obejmował te same prace dla 11 502 obiektów historycznych.

Fot. 12. Zabezpieczenie obiektów folią antykorozyjną (fot. D. Ren).

Fot. 13. Trzonki noży (fot. D. Martyniuk).

2.3 EDUKACJA

W 2025 roku Fundacja koncentrowała działania o charakterze oświatowym na rozbudowie platformy zdalnego zwiedzania na żywo „Auschwitz. In front of your eyes” oraz na wdrażaniu wniosków z wypracowanej strategii edukacyjnej. Format edukacji online stał się przedmiotem systemowej współpracy z instytucjami państwowymi i międzynarodowymi, służąc jako instrument przeciwdziałania nienawiści, antysemityzmowi oraz rasizmowi na całym świecie. Fundacja rozpoczęła rozmowy z wiodącymi organizacjami międzynarodowymi, które w ramach swojej misji mogą wykorzystywać zwiedzanie online do upowszechniania wiedzy o historii Miejsca Pamięci.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia programu była prezentacja platformy ministrom edukacji 16 krajów związkowych RFN w październiku 2025 roku. Efektem tego wydarzenia jest sukcesywne wprowadzanie tego formatu lekcji interaktywnych do niemieckiego systemu szkolnego oraz rozpoczęcie rozmów z tamtejszym sektorem oświatowym w zakresie przygotowania kadry nauczycielskiej do korzystania z technologii. Podobne konsultacje dotyczące wdrożenia platformy do programów nauczania podjęto z rządami Irlandii i Monako, a także kilku uniwersytetów, w tym Politechniki Drezdeńskiej i Touro University w Berlinie. Dla wielu grup młodzieży szkolnej i akademickiej na świecie, ze względu na bariery logistyczne, format ten stanowi jedyną możliwość bezpośredniej konfrontacji z terenem i historią byłego obozu.

W ramach sfinalizowanego w 2025 roku projektu „WeRemember Journeys”, realizowanego we współpracy z MCEAH, Światowym Kongresem Żydów oraz Fundacją Laudera przy finansowaniu Komisji Europejskiej, na terenie MCEAH zorganizowano wystawę prac artystycznych stworzonych przez uczniów z wielu krajów europejskich. Integralną częścią tego przedsięwzięcia było umożliwienie uczestnikom zdalnego zwiedzenia terenu byłego obozu za pośrednictwem platformy „Auschwitz. In front of your eyes”.

Zakończono też prace nad wdrażaniem strategii edukacyjnej, prowadzone wspólnie z MCEAH, Uniwersytetem SWPS i Norweskim Centrum Badania Holokaustu i Studiów nad Mniejszościami. Środki pozyskane z funduszy Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego pozwoliły na dokładne zdiagnozowanie nowych potrzeb edukacyjnych, wynikających bezpośrednio z wyzwań, jakie niesie za sobą edukacja cyfrowa. Aby odpowiedzieć na rosnący popyt globalny i zapewnić najwyższy poziom merytoryczny oraz pedagogiczny realizowanych projektów, Fundacja kontynuowała finansowanie specjalistycznego rozwoju zawodowego przewodników Muzeum. Program szkoleń w 2025 roku objął m.in. warsztaty z zakresu wystąpień publicznych, mowy ciała, a także metodologii pracy z traumą historyczną u odbiorców.

2.4 INNE DZIAŁANIA

Obok projektów edukacyjnych, w 2025 roku Fundacja prowadziła intensywne działania w obszarze wystawienniczym, dokumentacyjnym oraz nowych technologii filmowych, współpracując ściśle z wyspecjalizowanymi partnerami zewnętrznymi.

W wymiarze dokumentacyjnym kluczowym przedsięwzięciem było zaangażowanie środków własnych w zabezpieczenie i wykup ponad 600 dokumentów osobistych oraz korespondencji więźniów nazistowskich obozów koncentracyjnych i gett. Archiwalia te miały zostać wystawione na kontrowersyjnej aukcji w Neuss, która po interwencji władz Nadrenii-Westfalii Północnej została unieważniona. Dzięki partnerskiej współpracy z tym krajem związkowym, Fundacja przejęła te wyjątkowe materiały historyczne na zasadach powiernictwa, zobowiązując się do ich przekazania właściwym miejscom pamięci w Europie w celu objęcia ich opieką konserwatorską, badaniami i udostępnienia ich osobom zainteresowanym. Zaangażowanie Fundacji doprowadziło do odzyskania z rynku komercyjnego kilkuset świadectw opisujących najbardziej bolesne relacje więźniów, zabezpieczając je tym samym przed rozproszeniem, komercyjnym wykorzystaniem oraz instrumentalizacją historii.

W obszarze nowoczesnych technologii filmowych kontynuowano kampanię i prace nad projektem cyfrowej repliki terenu byłego obozu „Picture from Auschwitz”. Podczas festiwalu filmowego w Cannes odbyła się oficjalna premiera tego innowacyjnego formatu. Projekt realizowany jest pod technologicznym nadzorem Macieja Żemojcina, międzynarodowego eksperta w dziedzinie sztucznej inteligencji i w ścisłej współpracy z Muzeum: za pełną kontrolę zgodności scenariuszy filmowych oraz z faktami historycznymi odpowiada merytorycznie Biuro Prasowe oraz historycy Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau.

W ramach współpracy z firmą Google, Muzeum rozpoczęło prace nad cyfrową dokumentacją kolekcji sztuki obozowej. Dzięki wykorzystaniu zaawansowanego sprzętu i technologii partnera, w pierwszym etapie wykonane zostaną wysokiej jakości kopie cyfrowe około 700 z ponad 4000 prac więźniarskich przechowywanych w zbiorach Muzeum. Ponadto, wspólnie z Google, kontynuowano cykl spotkań „Impuls”, stanowiący forum dyskusyjne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i świata kultury na temat aktualnych wyzwań społecznych.

Ważną współpracę nawiązano z agencją BrinkertLück Creatives – jej celem jest stworzenie nowej strony internetowej Fundacji odzwierciedlającej jej dynamiczną misję. Z kolei w obszarze projektów kreatywnych i promocyjnych Fundacja podjęła współpracę z agencją Freuds Communications, która wspiera przygotowania koncepcji prezentacji sztuki obozowej na świecie oraz szerokie działania fundraisingowe Fundacji.

W zakresie działalności wystawienniczej na terenie dawnego obozu, Fundacja wystąpiła jako inwestor ekspozycji prac Yishaia Jusidmana „Pruski Błękit”. Przedsięwzięcie to zostało zrealizowane dzięki finansowaniu ze środków rodzinnej fundacji Jusidmanów.

W 2025 roku zakończyły się również prace konserwatorskie przy projekcie ratowania 7 tysięcy bucików dziecięcych – najmłodszych ofiar obozu, realizowanym przez konserwatorów Muzeum. Program był możliwy wieloletniej i dobrej współpracy z Międzynarodowym Marszem Żywych; realizacja projektu była również wspierana przez prywatnych darczyńców z Izraela i Niemiec.

Wymiernym rezultatem wieloletnich rozmów dyplomatycznych było także sfinalizowanie procedur formalnych z państwami post-jugosłowiańskimi. W 2025 roku oficjalne umowy dwustronne o przystąpieniu do koalicji państw-darczyńców i zasileniu Kapitału Wieczystego podpisały Chorwacja, Macedonia, Serbia i Słowenia.

Ważnym elementem pracy Fundacji w minionym roku było również merytoryczne i organizacyjne wsparcie Muzeum przy obchodach 80. rocznicy wyzwolenia KL Auschwitz, które odbyły się 27 stycznia 2025 roku. Fundacja koordynowała w tym zakresie obecność międzynarodowych partnerów, firm wspierających oraz darczyńców instytucjonalnych i prywatnych.

Fot.14 Prezentacja projektu "Picture from Auschwitz" podczas festiwalu Marché du film, Cannes (fot. Zasoby Fundacji)

3. ZASOBY FUNDACJI

3.1 WSTĘP

Na koniec 2025 roku aktywa finansowe Fundacji miały wartość 864,5 mln złotych przy całkowitej sumie bilansowej 869,5 mln złotych. Największą część portfela stanowiły obligacje o łącznej wartości 600,7 mln złotych, co odpowiadało 69,5% aktywów finansowych Fundacji. Z tej kwoty około 540 mln złotych było ulokowane w obligacjach długoterminowych, stanowiących blisko 62% wszystkich aktywów Fundacji oraz 71% Kapitału Wieczystego. Dodatkowo około 60 mln złotych (7% aktywów) było zainwestowane w obligacje krótkoterminowe, których termin wykupu przypadał w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy.

Instrumenty rynku kapitałowego (akcje) stanowiły 103,8 mln złotych, czyli 12% aktywów finansowych Fundacji. Kolejne 129,4 mln złotych (15% aktywów) było ulokowane w funduszach inwestycyjnych zapewniających szeroką dywersyfikację geograficzną i sektorową portfela. Środki pieniężne zgromadzone na oprocentowanych rachunkach bankowych oraz lokatach wyniosły 30,6 mln złotych, co odpowiadało 3,5% aktywów finansowych.

Poza aktywami finansowymi majątek Fundacji obejmował również wartości niematerialne i prawne o wartości ponad 4,5 mln złotych, w tym prawa autorskie do platformy „Auschwitz. In front of your eyes”, umożliwiającej zdalne zwiedzanie Miejsca Pamięci.

Fundacja na bieżąco zarządza płynnością finansową, dbając o efektywne wykorzystanie wszystkich posiadanych środków. Kapitał Wieczysty inwestowany jest długoterminowo zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną, natomiast środki przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności lokowane są krótkoterminowo, głównie w depozytach bankowych i funduszach o niskim poziomie ryzyka.

Rok 2025 był czwartym rokiem funkcjonowania nowej strategii inwestycyjnej Fundacji, w ramach której zarządzanie znaczną częścią Kapitału Wieczystego powierzono profesjonalnym instytucjom finansowym – BNP Paribas oraz DZ Bank. Na koniec roku instytucje te zarządzały aktywami odpowiadającymi blisko 75% wartości Kapitału Wieczystego. W 2025 roku BNP Paribas osiągnął stopę zwrotu netto w wysokości 3,64%, natomiast DZ Bank 4,98%. Wyniki te uwzględniają zarówno otrzymane odsetki i dywidendy, jak również zmiany rynkowej wartości posiadanych aktywów, w tym zyski niezrealizowane.

Z punktu widzenia realizacji misji Fundacji szczególne znaczenie mają jednak zyski gotówkowe, które mogą być przeznaczane na finansowanie działalności statutowej i wspieranie Globalnego Planu Konserwacji w Miejscu Pamięci Auschwitz-Birkenau. W 2025 roku dochody gotówkowe z inwestycji przekroczyły 21 mln złotych.

Dotychczasowe doświadczenia potwierdzają, że większa dywersyfikacja portfela inwestycyjnego ogranicza ryzyko związane ze zmianami sytuacji na rynkach finansowych, w tym zmianami stóp procentowych, zapewniając jednocześnie bezpieczeństwo Kapitału Wieczystego oraz stabilne dochody wspierające działalność Fundacji.

Powierzenie części aktywów profesjonalnym zarządzającym zwiększyło również dywersyfikację ryzyka emitentów, ponieważ portfel obejmuje obecnie znacznie większą liczbę instrumentów finansowych niż w poprzednich latach. Na koniec 2025 roku wszystkie aktywa finansowe Fundacji były klasyfikowane jako aktywa wyceniane według wartości rynkowej. Oznacza to, że ich wartość jest na bieżąco aktualizowana, a zmiany wartości od momentu zakupu do dnia wyceny są ujmowane w kapitale z aktualizacji wyceny prezentowanym w bilansie Fundacji.

3.2 KAPITAŁ WIECZYSTY

W poniższych grafikach zaprezentowano wybrane, istotne zagadnienia związane ze strukturą i zarządzaniem zgromadzonym Kapitałem Wieczystym.

tabela nr 8: Kapitał Wieczysty w przeliczeniu na euro w latach 2015-2025

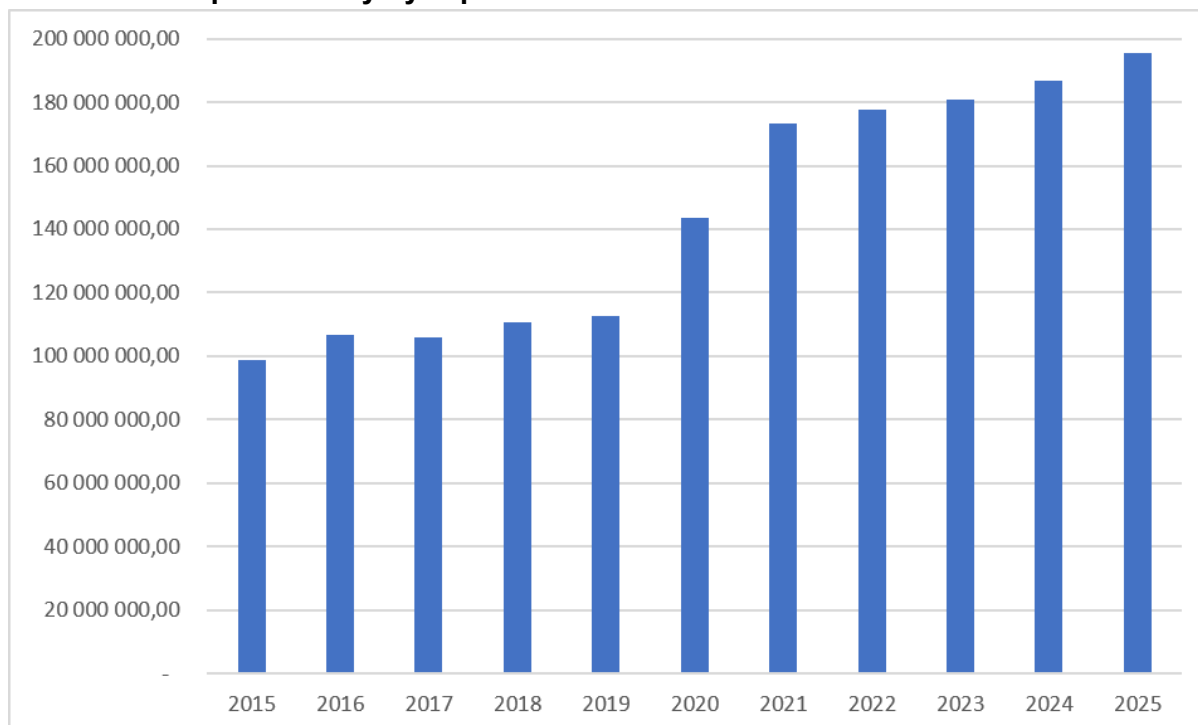

tabela nr 9: struktura walutowa Kapitału Wieczystego na koniec 2025 roku

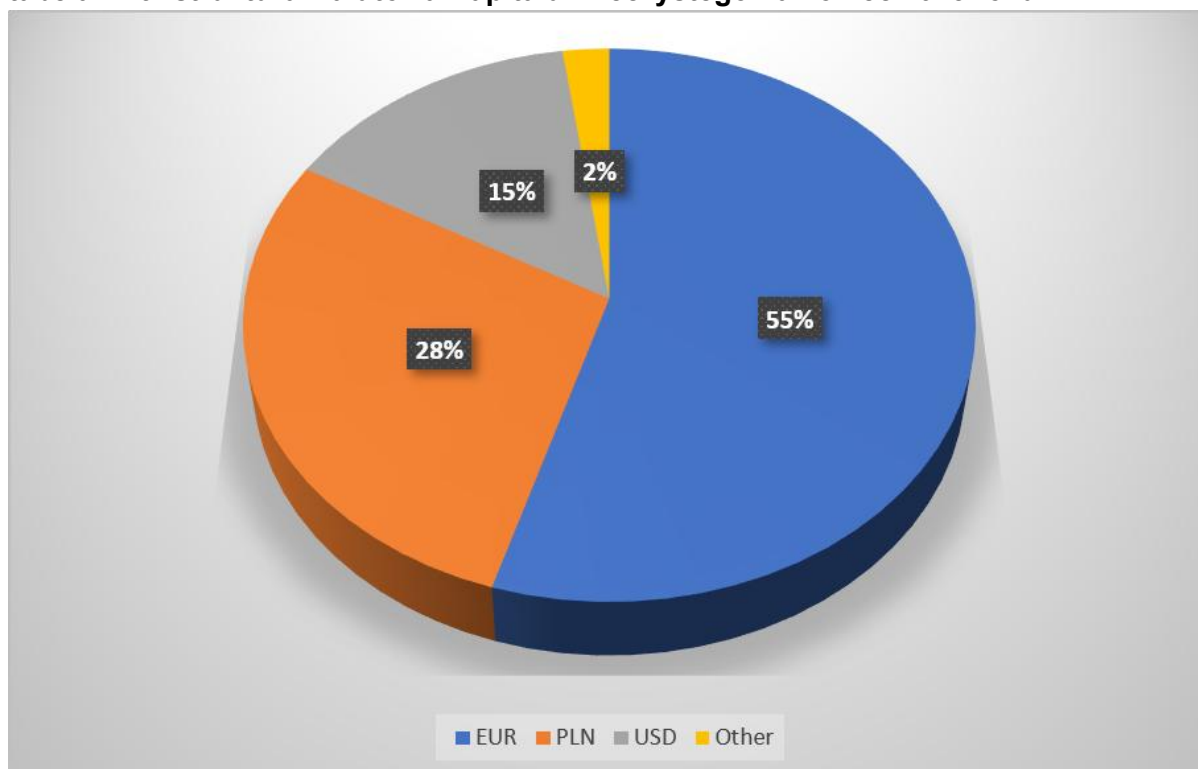

tabela nr 10: struktura inwestycyjna Kapitału Wieczystego na koniec 2025 roku

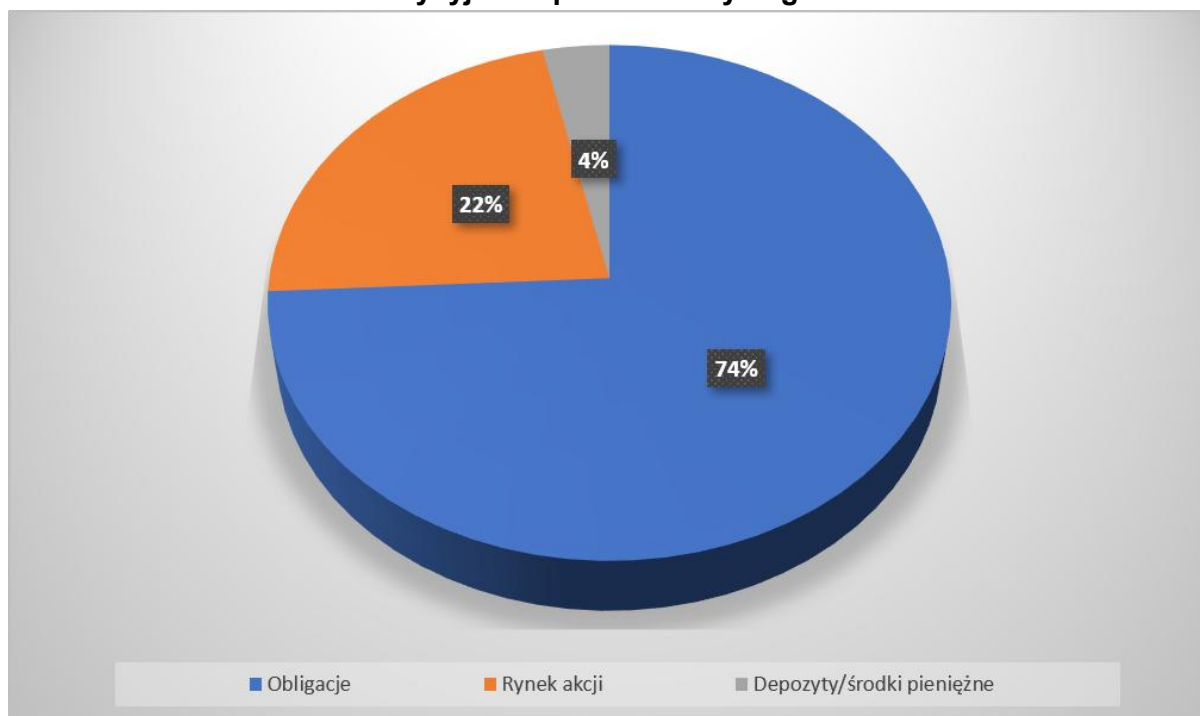
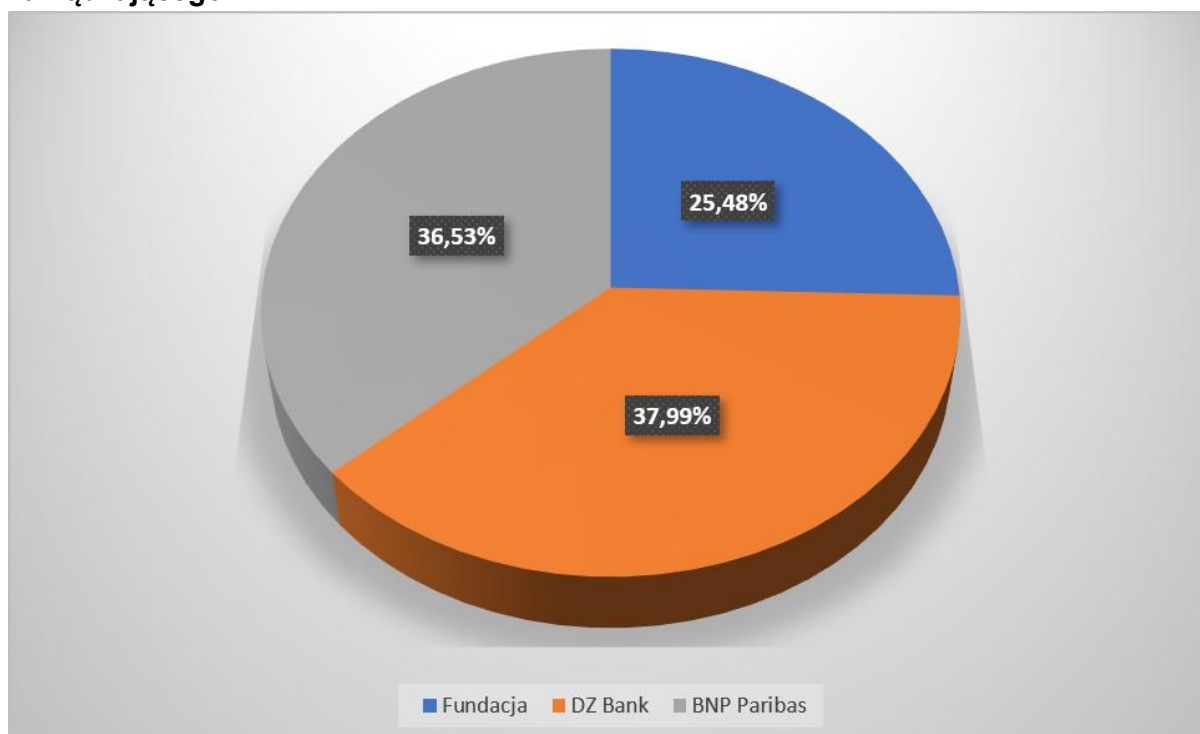

tabela nr 11: struktura portfeli na koniec 2025 roku – podział ze względu na zarządzającego

3.3 DARCZYŃCY

W 2025 roku Fundacja otrzymała darowizny celowe oraz wpłaty na Kapitał Wieczysty pochodzące zarówno od rządów państw, jak i od instytucji oraz darczyńców prywatnych. Środki te pozwoliły wzmocnić Globalny Plan Konserwacji oraz nowe programy statutowe. W wyniku wielostronnych rozmów dyplomatycznych z państwami-następcami Jugosławii, umowy dwustronne o przystąpieniu do grona darczyńców podpisały Chorwacja (wkład do Kapitału Wieczystego - 230 tys. euro), Macedonia Północna (39,95 tys. euro), Serbia (188,2 tys. euro) oraz Słowenia (160 tys. euro). Swoje dotychczasowe wkłady do Kapitału Wieczystego zwiększyły ponadto: Cypr 10 tys. euro, Hiszpania 100 tys. euro, Irlandia 50 tys. euro oraz Portugalia 10 tys. euro.

Fundacja kontynuowała gromadzenie środków na finansowanie wieloletniego projektu stworzenia stałej wystawy sztuki więźniów Auschwitz w historycznym budynku kuchni obozowej na terenie obozu macierzystego, szacowanego na około 24 mln dolarów amerykańskich. Środki zewnętrzne zabezpieczone na ten projekt w 2025 roku pochodzą od: Fundacji Jusidman w wysokości 5 mln dolarów amerykańskich, Fundacji Annette Rubinstein w wysokości 5 mln dolarów amerykańskich, rządu Stanów Zjednoczonych w kwocie 500 tys. dolarów amerykańskich, Landecker Foundation w wysokości 1 mln euro, Igor Tulchinsky w kwocie 335 tys. dolarów amerykańskich oraz rząd Wielkiej Brytanii w kwocie 4,8 tys. funtów szterlingów.

Działania edukacyjne oraz rozwój technologii zdalnego zwiedzania były finansowane z wpłat celowych. Na umożliwienie szkołom z całego świata korzystania z platformy "Auschwitz. In front of your eyes" Księstwo Monako przekazało darowiznę w wysokości 50 tys. euro, natomiast Malta wsparła projekt kwotą 5 tys. euro. Organizacja South Carolina Council on the Holocaust przekazała 5,9 tys. dolarów amerykańskich z przeznaczeniem na wdrożenie platformy w szkołach na terenie stanu Karolina Południowa, a prywatne darowizny z USA na ten cel wyniosły 0,4 tys. dolarów amerykańskich. Pozostałe projekty edukacyjne wsparło wydawnictwo Librairie Artheme Fayard kwotą 0,8 tys. euro oraz Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung e.V. kwotą 0,3 tys. euro. Od prywatnych darczyńców z Republiki Federalnej Niemiec Fundacja otrzymała na cele edukacyjne 11 tys. euro. Inne projekty uzyskały wsparcie od Google Arts & Culture w wysokości 105 tys. euro i Bloomberg Philanthropies w kwocie 100 tys. dolarów amerykańskich.

Projekt konserwacji 7 tysięcy bucików dziecięcych, należących do najmłodszych ofiar obozu, był finansowany w 2025 roku dzięki partnerskiemu wsparciu Międzynarodowego Marszu Żywych (MOTL), który przekazał na ten cel kwotę 15 tys. euro, przy współudziale darczyńców prywatnych z Izraela i Niemiec.

Z kolei na rozpoczęcie prac nad projektem cyfrowej rekonstrukcji "Picture from Auschwitz" organizacja Friends of Auschwitz-Birkenau Foundation z USA przekazała darowiznę celową w wysokości 67 tys. dolarów amerykańskich.

Działalność statutowa Fundacji wspierana jest przez strategicznych partnerów korporacyjnych. Należą do nich grupa PZU, która od ubiegłego roku realizuje działania w zakresie księgowości, kadr i doradztwa, renomowana firma audytorska – w zakresie audytu

i doradztwa, Kancelaria Rymarz Zdort Maruta – w zakresie pomocy prawnej, Grupa BNP Paribas – w zakresie przechowywania aktywów finansowych, Orange - wspierając technologicznie i rzeczowo działania edukacyjne, KornFerry jako partner kadrowy oraz Google w obszarze technologicznym i sprzętowym. Wszystkim firmom i ich pracownikom jesteśmy wdzięczni za świadczoną pomoc i merytoryczną współpracę.

tabela nr 12: darowizny na Kapitał Wieczysty otrzymane w 2025 roku z podziałem na darczyńców

Darczyńca	Waluta darowizny	Kwota darowizny w walucie	Kwota darowizny w złotych*
Irlandia	EUR	50 000,00	212 015,00
Serbia	EUR	188 200,00	804 856,12
Hiszpania	EUR	100 000,00	419 450,00
Słowenia	EUR	160 000,00	684 624,00
Chorwacja	EUR	230 000,00	979 018,00
Macedonia Północna	EUR	39 950,00	168 884,63
Portugalia	EUR	10 000,00	42 274,00
Cypr	EUR	10 000,00	42 192,00
Auschwitz-Birkenau Memorial Foundation	USD	40 907,64	155 525,05
Pozostali	EUR	2 260,04	9 609,11
Pozostali	PLN	11 143,44	11 143,44
Razem darowizny			3 529 591,35

*kwota darowizny przeliczona po kursie średnim NBP

4. PLANY NA KOLEJNE LATA

Priorytetem Fundacji pozostaje niezmiennie zabezpieczenie finansowania Globalnego Planu Konserwacji ze środków wypracowanych przez Kapitał Wieczysty. W tym celu sfinalizowane zostaną rozmowy z władzami Czarnogóry oraz Bośni i Hercegowiny, co doprowadzi do finalizacji procesu przekazania darowizny 6 państw regionu w wysokości 1 mln euro łącznie. Fundacja będzie kontynuować rozmowy z władzami Danii, Łotwy i Rumunii, by po ich przystąpieniu do koalicji państw-Darczyńców jej członkami były wszystkie państwa członkowskie UE. Obok stałych zadań konserwatorskich, plany na najbliższe lata obejmują rozwój nowych obszarów programowych: edukacyjnych, filmowych oraz archiwalnych.

W zakresie ochrony dokumentów i archiwaliów Fundacja przystąpi do rozdysponowania ponad 600 dokumentów osobistych oraz korespondencji więźniów nazistowskich obozów koncentracyjnych i gett, przejętych na zasadach powiernictwa po odwołanej w listopadzie 2025 r. aukcji w Neuss. Trafia one do właściwych geograficznie i historycznie miejsc pamięci w Europie. Aby zrefundować wkład własny Fundacji wyłożony na ratowanie tych świadectw, Fundacja zorganizuje na terenie Niemiec publiczną zbiórkę o charakterze oddolnym. Elementem tej kampanii będzie uruchomienie programu patronackiego, umożliwiającego osobom prywatnym i instytucjom obejmowanie patronatu nad konkretnymi dokumentami, co pozwoli na zaangażowanie obywateli w proces ratowania i upowszechniania tych świadectw. Apel o wsparcie tej inicjatywy będzie prowadzony szeroko w przestrzeni internetowej i prasie drukowanej.

Kolejnym celem strategicznym jest całkowite odnowienie strony internetowej Fundacji. Nowy serwis będzie w pełni odzwierciedlał rozszerzoną misję organizacji, polegającą na wspieraniu Muzeum w obszarze konserwacji, edukacji, projektów filmowych i działalności archiwalnej. Prace te zostaną zrealizowane dzięki wsparciu agencji BrinkertLück Creatives, która podjęła się tego zadania całkowicie pro bono, co ma istotne znaczenie dla optymalizacji kosztów i wizerunku Fundacji na świecie.

W obszarze projektu "Picture from Auschwitz" Fundacja rozpocznie proces gromadzenia środków na kolejny, kluczowy etap technologiczny. Będzie nim szczegółowa digitalizacja wnętrz historycznych budynków na terenie Auschwitz I, a także całego obszaru i obiektów poobozowych w Auschwitz II-Birkenau. W tym celu kontynuowane będą rozmowy z potencjalnymi darczyńcami z sektora publicznego i prywatnego na świecie.

Pilnym zadaniem pozostaje międzynarodowy fundraising na rzecz ukończenia stałej wystawy sztuki obozowej w budynku dawnej kuchni. Fundacja skupi się na pełnym zabezpieczeniu budżetu tego wieloletniego przedsięwzięcia. Równolegle prowadzone będą prace z Muzeum oraz partnerami zewnętrznymi, w tym Google i agencją Freuds Communications, nad koncepcją wykorzystania zbiorów sztuki więźniarskiej w międzynarodowej działalności edukacyjnej. Działania te mają na celu profesjonalne przygotowanie programów, w tym dydaktycznych, tak aby infrastruktura edukacyjna była w pełni gotowa w momencie otwarcia fizycznej ekspozycji sztuki obozowej dla zwiedzających.

Fundacja będzie dalej rozwijać platformę “Auschwitz. In front of your eyes” pod kątem merytorycznym i technologicznym, dostosowując ją do rosnącego popytu na rynkach globalnych, zwłaszcza w regionach, które dotychczas nie były intensywnie włączone w edukację o Holokauście. Narzędzie to będzie wdrażane w systemach oświatowych kolejnych państw we współpracy z rządami krajów-darczyńców, opierając się na cennych doświadczeniach ze współpracy z Monako i Irlandią oraz instytucjami akademickimi. Fundacja będzie apelować do władz państwowych o systemowe wsparcie tego formatu, intensywnie rozwijając jednocześnie organizację prezentacji dla parlamentów narodowych oraz instytucji międzynarodowych jako skutecznego instrumentu edukacyjnego w walce z antysemityzmem i rasizmem.

Fundacja będzie kontynuować współpracę z Auschwitz-Birkenau Memorial Foundation z siedzibą w Nowym Jorku. Trwać będzie przekazywanie środków na Kapitał Wieczysty w ramach budowania tzw. Filarów Pamięci.

Fot. 16. Wystawa sztuki “Pruski Błękit” Yishaia Jusidmana otwarta w dniu posiedzenia Komitetu Międzynarodowego Fundacji – 9 października 2025, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau (fot. E. Świętochowski)

tabela nr 13: koszty administracyjne (budżet biura Fundacji) w 2026 na poziomie 2,4 mln złotych

KATEGORIA	PLAN 2025
Wynagrodzenie personelu	1 550 000,00
Pracownicy zewnętrzni	120 000,00
Usługi księgowo-kadrowe	0,00
Audyt	0,00
Obsługa prawna	2 000,00
Wynajem biura	199 000,00
Opieka medyczna	48 000,00
Podróże służbowe	250 000,00
Publikacje i materiały informacyjne	30 000,00
Usługi pocztowe i kurierskie	3 000,00
Spotkania organów Fundacji	59 000,00
Koszty reprezentacji	35 000,00
Szkolenia	100 000,00
Koszty bankowe	3 000,00
RAZEM	2 399 000,00

5. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik A – Członkowie Rady Fundacji, Zarządu oraz Komisji Finansowej

RADA FUNDACJI	KOMISJA FINANSOWA
Marek Zając (Przewodniczący)	Józef Wancer (Przewodniczący)
Dr Eleonora Bergman	Ludmiła Falak-Cyniak
Daniel Benjamin	Dr. Alfred Finz
Jacek Kastelaniec	Włodzimierz Grudziński
Serge Klarsfeld	Prof. Dr Peter Hommelhoff
Prof. Edward Kosakowski	Dr. Philipp Caspar Mohr
Hannah Lessing	Antoni F. Reczek
Prof. Paweł Machcewicz	Ekkehard Thiesler
Zbigniew Nosowski	Claude Trink
Roman Rewald	
Prof. Jürgen Rüttgers	
Józef Wancer	
ZARZĄD FUNDACJI	
Dr Piotr M. A. Cywiński (Prezes)	
Łukasz Rozdeiczer-Kryszkowski (Wiceprezes)	
Wojciech Soczewica (Dyrektor Generalny)	
Elwir Świętochowski (Dyrektor Finansowy)	

Załącznik B - Lista Reprezentantów państw-Darczyńców, członków Komitetu Międzynarodowego

KOMITET MIĘDZYNARODOWY	
OSOBA	PAŃSTWO
J.E. Alicia Irene Falkowski	Republika Argentyńska
J.E. Benjamin Albert Hayes	Związek Australijski
J.E. Hannes Schreiber	Republika Austrii
J.E. Nargiz Gurbanova	Republika Azerbejdżanu
J.E. Rik Van Droogenbroeck	Królestwo Belgii
J.E. Margarita Ganeva	Republika Bułgarii
J.E. Tomislav Vidošević	Republika Chorwacji
J.E. Nicos P. Nicolaou	Republika Cypryjska
J.E. Břetislav Dančák	Republika Czeska
J.E. Miko Haljas	Republika Estonii
J.E. Päivi Laine	Republika Finlandii
J.E. Etienne de Poncins	Republika Francuska
J.E. Niki Kamba	Republika Grecji
J.E. Diana Zhgenti	Gruzja
J.E. Ramiro Fernandez Bachiller	Królestwo Hiszpanii
J.E. Patrick Haughey	Irlandia
Pan Dani Dayan	Państwo Izrael
J.E. Catherine Godin	Kanada

OSOBA**PAŃSTWO**

Pan Marius Janukonis	Republika Litewska
J.E. Peggy Frantzen	Wielkie Księstwo Luksemburga
J.E. Gavin Gulia	Republika Malty
J.E. Lorenzo Ravano	Księstwo Monako
J.E. Johannes de Mol	Księstwo Niderlandów
J.E. Miguel Berger	Republika Federalna Niemiec
Pan Jens-Christian Wagner	Republika Federalna Niemiec
J.E. Øystein Bø	Królestwo Norwegii
J.E. Paul Ballantyne	Nowa Zelandia
J.E. Mário Miranda Duarte	Republika Portugalska
Pan Aleksander Shkolnik	Federacja Rosyjska
J.E. Nebojša Košutić	Republika Serbii
J.E. Andrea Elschekova Matisova	Republika Słowacka
Pani Kaja Širok	Republika Słowenii
Pani Ellen Germain	Stany Zjednoczone Ameryki
J.E. Fabrice Filliez	Konfederacja Szwajcarska
Pan Stefan Andersson	Królestwo Szwecji
J.E. Rauf Alp Denktaş	Republika Turcji
Pan Vince Szalay-Bobrovniczky	Węgry
w oczekiwaniu na nominację	Wielka Brytania i Irlandia Północna
J.E. Luca Franchetti Pardo	Republika Włoska

Załącznik C - wykaz Uchwał Rady oraz Uchwał Zarządu

UCHWAŁY RADY FUNDACJI			
NR	DATA	TREŚĆ	TRYB
1/2025	25.06.2025	Zatwierdzenie Raportu Merytorycznego za 2024 r.	posiedzenie
2/2025	25.06.2025	Zatwierdzenie Sprawozdania Finansowego za 2024 r.	posiedzenie
3/2025	25.06.2025	Zatwierdzenie rocznego planu finansowego Fundacji na rok 2025	posiedzenie
4/2025	25.06.2025	Absolutorium z wykonania obowiązków Prezesa FAB w roku 2024 – P. M. A. Cywiński	posiedzenie
5/2025	25.06.2025	Absolutorium z wykonania obowiązków członka Zarządu FAB w roku 2024 - Ł. Rozdeiczer-Kryszkowski	posiedzenie
6/2025	25.06.2025	Absolutorium z wykonania obowiązków członka Zarządu FAB (Dyrektora Generalnego) w roku 2024 - W. Soczewica	posiedzenie
7/2025	25.06.2025	Absolutorium z wykonania obowiązków członka Zarządu FAB (Dyrektora Finansowego) w roku 2024 - E. Świętochowski	posiedzenie
8/2025	25.06.2025	Odnowienie kadencji członka Rady - Jacek Kastelaniec	posiedzenie
9/2025	25.06.2025	Odwołanie z Komitetu Międzynarodowego (Cypr, Malta, N. Zelandia, UK, Portugalia)	posiedzenie
10/2025	25.06.2025	Powołanie do Komitetu Międzynarodowego (Cypr, Malta, Serbia, Portugalia, N. Zelandia, Albania, Chorwacja)	posiedzenie
11/2025	26.09.2025	Odwołanie z Komitetu Międzynarodowego (RFN, Luksemburg, Austria)	obiegowo
12/2025	26.09.2025	Powołanie do Komitetu Międzynarodowego (RFN, Luksemburg, Austria, Słowenia)	obiegowo
13/2025	30.12.2025	Przedłużenie kadencji członka Zarządu - E. Świętochowski	obiegowo
14/2025	30.12.2025	Wybór biegłego rewidenta (KPMG Audyt Sp. z o.o.) na kolejne 3 lata (2025 - 2027)	obiegowo

UCHWAŁY ZARZĄDU FUNDACJI			
NR	DATA	TREŚĆ	TRYB
1/2025	21.11.2025	Kontynuacja programu stypendialnego dla konserwatorów z Ukrainy	posiedzenie